

Міністерство культури та стратегічних комунікацій України

Харківська державна академія культури

Факультет хореографічного мистецтва

Кафедра народної хореографії

Силабус

Навчальної дисципліни

ХОРЕОГРАФІЧНА ІМПРОВІЗАЦІЯ

вибірковий компонент

спеціальність 024 «Хореографія»

2024 рік

Силабус склала:

викладач кафедри народної хореографії ХДАК
Брацун Тетяна Сергіївна

Мова навчання – українська

Силабус затверджено на засіданні кафедри народної хореографії Протокол №1 від «23» серпня 2024 р.

Зміни до силабусу затверджено на засіданні кафедри народної хореографії Протокол №4 від 29 жовтня 2024 р.

Завідувач кафедри народної хореографії,
доцент

Каріна ОСТРОВСЬКА

Силабус затверджено на засіданні ради факультету хореографічного мистецтва

Протокол №1 від «26» серпня 2024 р.

Зміни до силабусу затверджено на засіданні ради
факультету хореографічного мистецтва

Протокол №4 від 29 жовтня 2024 р.

Голова ради ФХМ

Декан факультету хореографічного мистецтва,
кандидат мистецтвознавства

Ірина МОСТОВА

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

1	Назва курсу	Танцювальна культура фламенко
2	Викладач (-і)	 Брацун Тетяна Сергіївна Авторський профіль: https://ic.ac.kharkov.ua/navchannya/hm/nh/bracun.html
3	Контактні дані викладача (телефон та e-mail)	tetiana_bratsun@xdak.ukr.education +380955253391
4	Інформація про консультації/ дні занять	tetiana_bratsun@xdak.ukr.education Код курсу в Classroom ot3auvr онлайн-консультації – час за узгодженням здобувача вищої освіти та викладача
5	Логіка вивчення курсу	Теоретичною та практичною базою вивчення дисципліни є оперування здобувачем базовими знаннями, навичками та вміннями в галузі хореографічного мистецтва.

2. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Курс «Хореографічна імпровізація» націлена на підготовку здобувачів вищої освіти галузі знань 02 «Культура та мистецтво» спеціальності 024 «Хореографія». Зміст курсу направлений на дослідження руху, його природи та властивостей в контексті хореографічного мистецтва, з метою вдосконалення власних виконавських можливостей та балетмейстерських здібностей. Вивчення інструментів імпровізації сприяє розширенню запасу танцювальної лексики. Практичні завдання з хореографічної імпровізації стимулюють мозкову діяльність здобувачів, покращують швидкість реакції, розвивають логіку та образне мислення. Під час занять з імпровізації здобувачі вищої освіти вдосконалюють пластичність, координацію, артистичність, музичність, а також працюють над усвідомленим рухом. Теоретична база курсу знайомить з історією та розвитком хореографічної імпровізації, як напрямку в сучасній хореографії.

3. МЕТА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Курс «Хореографічна імпровізація» сприяє професійному зростанню майбутніх хореографів. Метою курсу «Хореографічна імпровізація» для підготовки здобувачів

вищої освіти галузі знань 02 «Культура та мистецтво» спеціальності 024 «Хореографія» є знайомство з історією розвитку імпровізації в хореографічному мистецтві, дослідження досвіду відомих хореографів, які використовували хореографічну імпровізацію, а також, опанування практичних інструментів для розвитку імпровізаційного руху, розширення власних виконавських та балетмейстерських здібностей.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Ознаки курсу	вибірковий	
Формат курсу	денна/заочна форма навчання, 2 семестр	
Обсяг курсу	кількість кредитів – 6	
	ДФН	ЗФН
	загальна кількість годин	
	180 год	
	аудиторних	
	60 год	20 год
	самостійної роботи	
	120 год	160 год
	Тижневих годин для денної форми навчання– 4; 6 год.	
Технічне і програмне забезпечення	Проектор Sanyo PLC XU86 2007 р. (ремонт 2016 р.), проєкційний екран Lumi PSAC 120, ноутбук Dell Inspiron 3552 (135C45DIL-6B) (введення у експлуатацію – 2018 р.); ПЗ : Firefox 130.0.1, Chrome 129.0.6668.70/71, Libra Office24.8.2, OpenOffice 4.1.15, PDFXChange Viewer 10, 7-zip 23-01, Zoom 6.2.0 (не потребує ліцензування). Репетиційна зала 1 (ауд. 66, корпус 1); репетиційна зала 2 (ауд. 9, корпус 1), репетиційна зала 3 (ауд. 71, корпус 1) оснащені музичним інструментом (фортепіано “Україна”) - у разі навчального процесу офлайн Classroom, Meet у корпоративному освітньому сервісі Google Workspace for Education у разі навчального процесу онлайн.	
Форми, види навчальних занять та методи навчання (відповідно до навчального плану)	Форми: навчальні заняття, самостійна робота, контрольні заходи Види: лекції, практичні заняття Методи: словесні (розповідь, пояснення), наочні (ілюстрація, демонстрація), методи стимулювання і мотивації	
Поточний контроль	Побіжне спостереження, виконання практичних вправ	

Підсумковий контроль	Залік
Політика курсу	Умовами опанування навчальної дисципліни «Хореографічна імпровізація» є: • систематичне виконання усіх поставлених завдань; • дотримання «Правил внутрішнього розпорядку для осіб, які здобувають вищу освіту в Харківській державній академії культури» (https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/pvr/pravila_s_20.pdf); • дотримання академічної доброчесності (інформація щодо академічної доброчесності – сайт ХДАК – https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/acad_dobr/acad_dobr.html; «Кодекс академічної доброчесності Харківської державної академії культури» (https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/kodeks_ad/kodeks_ad.html); • запобігання / протидія булінгу (цькуванню) – («Положення про політику запобігання і протидії булінгу (цькуванню) у ХДАК» https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pzpb22.pdf • невідкладне вирішення конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до «Положення про політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій в освітньому процесі в ХДАК» (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_ppvks2.pdf) визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здійснюється відповідно до «Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у ХДАК» https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pvrn_23.pdf

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин
----------------------	-----------------

	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	с	інд	с.р.		л	п	с	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1-й курс, 2-й семестр												
Розділ 1. Місце дисципліни «Хореографічна імпровізація» в системі професійної хореографічної освіти												
Тема 1. Мета і завдання курсу «Хореографічна імпровізація»	6	2				4	6	1				5
Тема 2. Історія розвитку хореографічної імпровізації та її вплив на становлення сучасної хореографії	6	2				4	6	1				5
Разом за розділом 1	12	4				8	12	2				10
Розділ 2. Основні інструменти танцювальної імпровізації												
Тема 3. Геометрія. Простір. Рух та його характеристики	30		10			20	30		3			27
Тема 4. Робота з уявою на заняттях з імпровізації	24		8			16	24		3			21
Тема 5. Музика та її значення в хореографічній імпровізації	24		8			16	24		2			22
Тема 6. Взаємодія з предметом	18		6			12	18		2			16
Тема 7. Види мистецтва – джерело натхнення для хореографічної імпровізації	24		8			16	24		2			22
Тема 8. Використання метафоричних образів у хореографічній імпровізації	18		6			12	18		2			16
Тема 9. Парна, групова та контактна імпровізація	18		6			12	18		2			16
Тема 10. Етюдна робота	12		4			8	12		2			10
Разом за розділом 2	168		56			112	168		18			150
Разом за семестр	180	4	56			120	180	2	18			160
Усього годин	180	4	56			120	180	2	18			160

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Робота на практичних заняттях – 40 балів (5 балів за практичне заняття).

Самостійна робота – 20 балів (2 бали за тему).

Можлива кількість балів, набраних до підсумкової форми контролю – 60 балів.

Підсумковий контроль – 40 балів.

Всього: 100 балів.

Схема нарахування балів, які отримують здобувачі вищої освіти

1 курс, 2 семестр											
Розділ 1		Розділ 2								Залік	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	40	100
2	2	7	7	7	7	7	7	7	7		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

НАЗВА	Хід виконання роботи	Рекомендована література (повний бібліографічний опис або за нумерацією відповідно до розділу 13)	Кількість балів, які може отримати здобувач
Розділ 2. Основні інструменти танцювальної імпровізації			
Тема 3. Геометрія. Простір. Рух та його характеристики	Завдання 1. Розігрів. Значення дихання в імпровізації. Завдання 2. Геометричні фігури. Малювати різні геометричні фігури в просторі різними частинами тіла, відчуті різні фігури в середині себе, та себе в середині різних фігур. Завдання 3. Опанувати роботу в різних площинах. Поняття кінесфери. Завдання 4. Робота з характеристиками руху (напрямок, шлях, швидкість,	1, 2, 3, 4, 5	5

	щільність; використання законів фізики в русі).		
Тема 4. Робота з уявою на заняттях з імпровізації	Завдання 1. Візуалізація (передати рухом образ, колір, текстуру, середовище). Завдання 2. Слова та фрази (взяти за основу імпровізації слово або фразу/речення та рухом передати значення). Завдання 3. Робота з обмеженнями (імпровізувати та уявляти обмеження простору або руху, «відключати» частини тіла	1, 2, 3, 4, 5	5
Тема 5. Музика та її значення в хореографічній імпровізації	Завдання 1. Музичний супровід, як основа (імпровізація підпорядковується ритму, темпу, тональності, динаміці, тощо) Завдання 2. «Діалог з музикою» (імпровізаційний рух є відповіддю на зміни в музичному матеріалі Завдання 3. «Контраст» (імпровізація є протилежністю музичному матеріалу: робота з ритмом, темпом, тощо)	1, 2, 3, 4, 5	5
Тема 6. Взаємодія з предметом.	Завдання 1. Взаємодія з формою та фізичними характеристиками предмету (вплив геометричних властивостей, розміру, ваги, текстури предмету на рух). Завдання 2. Роль предмету (як продовження частини тіла, як партнер, як автономний елемент) Завдання 3. Предмет та простір (робота з відстанню, ракурсами, площинами, тощо). Завдання 4. Емоційна взаємодія (надання предмету певного значення, створення сюжету, пов'язаного з предметом, як предмет впливає на емоційний стан)	1, 2, 3, 4, 5	5
Тема 7. Види мистецтва – джерело натхнення для хореографічної імпровізації.	Завдання 1. Відтворити сюжет обраної картини. Завдання 2. Передати емоційний стан, написаної роботи. Завдання 3. Робота з абстракцією (вільна інтерпретація)	1, 2, 3, 4, 5	5
Тема 8. Використання метафоричних образів у	Завдання 1. Передати сенс вислову або метафори за допомогою імпровізаційного руху. Завдання 2. Створити емоційний образ, використовуючи метафори. Завдання 3. Робота з асоціаціями.	1, 2, 3, 4, 5	5

хореографічний імпровізації.			
Тема 9. Парна, групова та контактна імпровізація.	Завдання 1. «Дзеркало». Завдання 2. Принципи групової імпровізації. Завдання 3. Контактна імпровізація (робота з вагою).	1, 2, 3, 4, 5	5
Тема 10. Етюдна робота	Завдання 1. Створення етюду, на основі вивчених	1, 2, 3, 4, 5	5
Разом			40

ТЕМИ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Назва	Кількість балів, які може отримати здобувач
Розділ 1. Розділ 1. Місце дисципліни «Хореографічна імпровізація» в системі професійної хореографічної освіти		
1.	1. Визначення основних завдань дисципліни «Хореографічна імпровізація». 2. Визначення ролі дисципліни в системі професійної освіти. 3. Виявлення основних інструментів хореографічної імпровізації.	2
2.	1. Творчість Айседори Дункан в контексті розвитку імпровізаційного руху. 2. Діяльність Рудольфа фон Лабана.	2
Розділ 2. Основні інструменти танцювальної імпровізації		
3.	1. Поєднання геометричних фігур, роботи в різних площинах та рівнях, а також різних властивостей руху.	2
4.	1. Використання різноманітних прийомів роботи з уявою в хореографічній імпровізації	2
5.	1. Імпровізація, в якій музика є фоном та не відіграє ключову роль, проте, створює загальну атмосферу та настрій.	2
6.	1. Вплив предмета на виконавця (уявити та передати за допомогою імпровізації, як предмет може впливати на вас).	2
7.	1. Ритми та динаміка картини (проаналізувати та відтворити стилістику написання картини – чіткі мазки, чи плавні лінії, насиченість кольорів, щільність, перспектива, ракурси, тощо).	2
8.	1. Імпровізація на основі створення метафоричних образів	2
9.	1. Контактна імпровізація – робота з обмеженнями	2
10.	1. Використання вивчених інструментів імпровізації для створення етюду	2
Разом		20

ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОЇ ФОРМИ КОНТРОЛЮ

- 1 Мета та завдання курсу «Хореографічна імпровізація» в системі професійної освіти.
- 2 Історія розвитку імпровізації в хореографії та інших видах мистецтва.
- 3 Вплив творчості Айседори Дункан на розвиток хореографічної імпровізації.
- 4 Творча діяльність Рудольфа фон Лабана та його внесок в розвиток імпровізаційного руху.
- 5 Основні методи та принципи хореографічної імпровізації.
- 6 Геометрія – як інструмент хореографічної імпровізації.
- 7 Простір та його значення в хореографічній імпровізації.
- 8 Поняття кінесфери та її вплив на рух танцівника.
- 9 Значення рівнів та площин в хореографічній імпровізації.
- 10 Властивості та характеристики руху та їх прояв під час імпровізації.
- 11 Уява на заняттях з імпровізації.
- 12 Музика та її значення на заняттях з хореографічної імпровізації.
- 13 Різновиди взаємодії з музикою під час імпровізації.
- 14 Принципи імпровізації з предметом. Різновиди взаємодії.
- 15 Використання прийомів з інших видів мистецтва в хореографічній імпровізації (живопис, скульптура, архітектура, тощо).
- 16 Використання метафоричного образу на заняттях з імпровізації.
- 17 Емоційна імпровізація – принципи взаємодії з партнером.
- 18 Основні принципи імпровізації в парі та в групі.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО КУРСУ

Основна

1. Безклубенко С. Д. Мистецтво: терміни та поняття: енциклоп. вид.: у 2 т. Т. 2 (М–Я). Київ : Інститут культурології НАМ, 2010. 256 с.
2. Голдрич О. С. Хореографія / О. С. Голдрич. — Львів : Край, 2003. — 158 с.
3. Грек В. Імпровізація в хореографії: поліаспектність проявів / Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв: зб. наук. пр., 2019, №2 (2019), с. 463-466
4. Колногузенко Б. Хореографічне мистецтво / Борис Колногузенко. Х. : ХДАК, 2008. 232 с.
5. Мистецтво балетмейстера [Електронний ресурс] : конспект лекцій з дисципліни, галузь знань 02 "Культура і мистецтво", спец. 024 "Хореогр.", освітня програма "Нар. хореогр.", ступінь "Бакалавр" / М-во культури України, Харків. держ. акад. культури, Ф-т хореогр. мистецтва, Каф. нар. хореогр. ; уклад.: К. Б. М., Мостова І. С. ; М-во культури України, Харків. держ. акад. культури, Ф-т хореогр. мистецтва, Каф. нар. хореогр. ; [уклад.: Колногузенко Б. М., Мостова І. С.]. Харків : ХДАК, 2019. 98 с.
6. Мистецтво балетмейстера [Електронний ресурс] : програма та навч.-метод. матеріали до дисципліни для здобувачів першого (бакалавр.) рівня вищ. освіти освітньо-проф. програмі "Нар. хореогр." / М-во культури та інформ. політики України, Харків. держ. акад. культури, Каф. нар. хореогр. ; [уклад.: Ірина Мостова, Людмила Філь]. Харків : ХДАК, 2021. 50 с.
7. Хочянівська Л. Ф., Рехвіашвілі А. Ю. Методика виконання імпровізації та контактної імпровізації: навчальний посібник. Київ : КНУКіМ, 2017. 104 с.

8. Хоцяновська Л. Ф. Імпровізація як засіб розвитку творчих здібностей на уроках з мистецтва балетмейстера. Культура України. Серія «Мистецтвознавство». 2018. Вип. 59. С. 240–245.
9. Янина-Ледовська Є. В. Напрямки та тенденції розвитку контактної імпровізації у контексті сучасної хореографії. Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. 2010. № 1. С. 247–249.

Додаткова

1. Ann Cooper Taken by surprise: a dance improvisation reader / Cooper Ann, Gere David. 2003. 279 pages
2. Melinda Buckwalter Composing while Dancing: An Improviser's Companion / Buckwalter Melinda. 2010. 231 pages
3. Vida Midgelow The Oxford Handbook of Improvisation in Dance / Midgelow Vida. 2019. 256 pages
4. Danielle Goldman I Want to Be Ready: Improvised Dance as a Practice of Freedom / Goldman Danielle. 2010. 186 pages
5. Justine Diane Reeve Dance Improvisations: Warm-Ups, Games and Choreographic Tasks / Reeve Justine Diane. 2011. 184 pages
6. Darla Johnson The Art of Listening: Intuition & Improvisation in Choreography / Johnson Darla. 2012. 300 pages

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Харківської державної академії культури Режим доступу: <http://lib-hdak.in.ua/>
2. Репозиторій ХДАК. Режим доступу: <http://195.20.96.242:5028/khkdkak-xmlui/>.
3. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка Режим доступу: <https://korolenko.kharkov.com/>